

Odlingsåtgärder 2006

MI1001

Innehåll

SCBDOK 3.0	
0 Administrativa uppgifter 0.1 Ämnesområde 0.2 Statistikområde 0.3 SOS-klassificering 0.4 Statistikansvarig 0.5 Statistikproducent 0.6 Uppgiftsskyldighet 0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter 0.8 Gallringsföreskrifter 0.9 EU-reglering 0.10 Syfte och historik 0.11 Statistik användning 0.12 Uppläggning och genomförande 0.13 Internationell rapportering 0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	1 Innehållsöversikt 1.1 Observationsstorheter 1.2 Statistiska målstorheter 1.3 Utflöden: statistik och mikrodata 1.4 Dokumentation och metadata
2 Uppgiftsinsamling 2.1 Ram och ramförfarande 2.2 Urvalsförfarande 2.3 Mätinstrument 2.4 Insamlingsförfarande 2.5 Databeredning	3 Slutligt observationsregister 3.1 Produktionsversioner 3.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången
4 Statistisk bearbetning och redovisning 4.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler 4.2 Redovisningsförfaranden	5 Databehandlingssystem (*)
6 Loggbok (*)	

(*) Avsnitt 5 och 6 är endast avsedda för internt bruk. Saknar innehåll i denna version av SCBDOK.

0 Administrativa uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Miljö

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Gödselmedel och kalk

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB Miljö- och turismstatistik (MIT)
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Kontaktperson: Heléne Wikström
Telefon: 08-5069 4089
Telefax: 08-5069 4763
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB Miljö- och turismstatistik (MIT)
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Kontaktperson: Heléne Wikström
Telefon: 08-5069 4089
Telefax: 08-5069 4763
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

0.8 Gallringsföreskrifter

Ingen gallring av mikrodata har skett sedan undersökningen inleddes 1988.

0.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering finns.

0.10 Syfte och historik

Produkten ingår i den löpande statistiken över jordbrukets gödselmedelsanvändning. Undersökningsserien inleddes 1988 och undersökningar har fr.o.m. 1991 genomförts med två års intermitens.

Statistiken används bland annat för att utvärdera de miljömål inom växtnäringsområdet som ställts upp av regering och riksdag men även för att följa upp en del av de miljökampanjer som genomförs av LRF och jordbrukets olika branschorganisationer.

Primäruppgifterna till statistiken ska även ge underlag för annan miljöstatistik på jordbrukets område t.ex. växtnäringsbalanser.

0.11 Statistikanvändning

Statistikens användare är främst:

- Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket för uppföljning av miljömål som berör näringsläckage till luft och vatten samt utvärdering av och beslut om åtgärder för att nå målen för rådgivning m.m.,
- Länsstyrelser och andra regionala organ för regional uppföljning och rådgivning,
- Sveriges lantbruksuniversitet, liksom annan utbildning, för undervisning och forskning
- LRF, miljöorganisationer och allmänheten som underlag för debatten om jordbrukets miljöpåverkan.

0.12 Uppläggning och genomförande

Uppgiftsinsamlingen sker genom enkätutskick till jordbrukarna efter odlingssäsongens slut. Svar inväntades fram till 13 november. När enkätundersökningen avslutas gjordes ett urval bland dem

som ännu inte svarat på enkäten. Dessa intervjuades per telefon under perioden 15 december till 9 januari .

Uppgifterna avser växtodlingsåret 2005/2006.

Urvalet är stratifierat efter landets åtta produktionsområden (PO8). Estimation görs stratumvis med rak uppräknings inom strata som kompensation för bortfallet.

0.13 Internationell rapportering

Inte aktuellt.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga större förändringar planeras för närvarande. Mindre variationer mellan undersökningarna förekommer.

1 Översikt

Odlingsåtgärder var tidigare en del av SCB:s Gödselmedelsundersökning (GU) men har nu tagits bort därur för att istället genomföras separat.

SCB:s Gödselmedelsundersökningar (GU) inleddes 1988 med syfte att ge kunskap om användningen av mineral- och stallgödsel regionalt och för enskilda grödor. Sådan kunskap behövs i första hand för uppföljning av uppsatta miljömål, som underlag för näringsläckageberäkningar till luft och vatten och för rådgivning inom växtnärsområdet.

Ur miljösynpunkt är förlusterna av kväve och fosfor av störst betydelse. För att minska förlusterna omfattas svenskt jordbruk av flera miljöpolitiska beslut.

Jordbrukarnas val av bruksmetoder inverkar på jordbrukets miljöbelastning i form av utsläpp av näringsämnen till luft, mark och vatten.

Odlingsåtgärder och GU publiceras alternerande vartannat år i ett statistiskt meddelande. I samma serie, serie MI (tidigare Na) 30, publiceras även årlig försäljningsstatistik för mineralgödsel och för kalk till jordbrukssektorn. Här redovisades också vissa år, i separata rapporter, näringsämneskvantiteterna enligt GU, nedbrutna på avrinningsområden. 1995 utgavs en sammanställning av långa regionala tidsserier över försäljningen av mineralgödsel och kalk, samt produktionen av stallgödsel.

1.1 Observationsstorheter

1.2 Statistiska målstorheter

De statistiska målstorheter, som är föremål för undersökning, utgörs av summor (totaler) och andelar. Dessa är mått på om träda/slåttervall fanns på gården, ålder och etablering av träda, hur många gånger och tidpunkter då växtligheten slogs av, om vårkorn/havre/höstspannmål fanns på gården, vad som fanns på vårkorn-, havre- eller höstspannmålsfältet under 2005, hur vårkorn-, havre- eller höstspannmålsfältet bearbetades under 2005 samt när detta gjordes. Dessutom finns ett avsnitt om anskaffning av stallgödsel.

Objekt och population

Målpopulationen för undersökningen består av företag med minst 5,0 ha odling på åkermark, varav minst 0,3 ha odling av undersökningsgrödorna. Företag i skördeområden nr 2019, 2319, 2419, 2519 och 2521 (belägna i fjällkedjan) ingår inte i målpopulationen.

Urvalsramen bygger på det preliminära jordbruksstödsregistret IAKS avseende 2006. I detta finns aktuella arealer för alla intressanta grödkategorier.

Rampopulationen består av 58 448 företag. Några av dessa visade sig ligga utanför målpopulationen. Dessa nedlagda företag utgör övertäckning och ingår inte i beräkningarna.

Redovisningsgrupper

Redovisning sker på riksnivå och för produktionsområden (PO8).

Träda redovisas efter kort- och långliggande träda, etableringsmetod samt efter antal putsningar av denna och efter tidpunkt för första putsningen.

Ekologiskt och konventionellt odlad slåttervall redovisas var för sig. Dessutom redovisas denna efter ålder uppdelat på vilka baljväxter som där odlats.

Bearbetning redovisas i de tre sektionerna vårkorn, havre samt höstspannmål. Redovisningen är efter förfrukt, bearbetning samt när och med vilken metod bearbetningen gjordes.

Variabler

Information om följande variabler samlas in:

- För träda (avser största trädesfältet):
 - Om träda fanns på gården under 2006.
 - Trädans ålder
 - Trädans etablering
 - Antal tillfällen då växtligheten slås av på trädesfältet under 2006

- För slåttervall (avser största fältet med slåttervall)
 - Om slåttervall fanns på gården under 2006
 - Om slåttervallen var ekologiskt odlat
 - Slåttervallens ålder
 - Om baljväxter fanns i utsädet på slåttervallen
 - Vilka baljväxtyper som i så fall fanns i detta utsäde

- För bearbetning
 - För vårkorn (avser största fältet med vårkorn):
 - Om vårkorn fanns på gården under 2006.
 - Vad som fanns på detta vårkornsfält under 2005
 - Hur fältet bearbetades efter 2005 års gröda
 - När fältet bearbetades första gången efter 2005 års gröda

 - För havre (avser största fältet med havre):
 - Om havre fanns på gården under 2006.
 - Vad som fanns på detta havrefält under 2005
 - Hur fältet bearbetades efter 2005 års gröda
 - När fältet bearbetades första gången efter 2005 års gröda

 - För höstspannmål:
 - Om höstspannmål fanns på gården som skördats under 2006.
 - Vad som fanns på detta höstspannmålsfält under 2005
 - Hur fältet bearbetades efter 2005 års gröda
 - När fältet bearbetades första gången efter 2005 års gröda

- Anskaffad stallgödsel 2006:
 - Om stallgödsel anskaffats under 2006
 - Vilken typ av gödsel som i så fall anskaffats (nöt-, svin-, hästgödsel eller annan typ)
 - Ungefär hur mycket gödsel som anskaffats (ton eller m³)

Statistiska mått

Statistiska mått som redovisas är summor och andelar för olika grödor, förfrukter, bearbetningsmetoder och när bearbetningen gjordes, ålder på träda och slåttervall samt anskaffat stallgödsel.

1.3 Utfloeden: statistik och mikrodata

Statistiken redovisas i Statistiska meddelanden, serie MI 30 SM.

Primäruppgifter finns för enskilda lantbruksföretag i slutligt observationsregister. Forskare, utredare m.fl. kan få tillgång till avidentifierat material efter särskild prövning.

1.4 Dokumentation och metadata

Dokumentation av undersökningen sker i Beskrivning av statistiken och i SCBDOK, som innehåller en redovisning av metadata i slutligt observationsregister (se avsnitt 3.1 som är en kopia av redovisningen i dokumentationssystemet MetaPlus). En del dokumentation av undersökningen finns också i SM-rapporten, avsnittet Fakta om statistiken.

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

Jordbruksstödsregistret IAKS för 2006 utgjorde ram för urvalet. I urvalsramen för Odlingsåtgärder 2006 ingick 58 448 företag med en odlingsareal omfattande minst 5,0 ha samt minst 0,3 ha av undersökningsgrödorna. Ramen stratifierades efter åtta produktionsområden (PO8). Urvalstorleken uppgick till 3 000 företag.

2.2 Urvalsförfarande

Urvalet är ett s.k. *ParMix*-urval, som är en ”blandning” av *Pareto π ps*-urval och OSU. Sannolikheten att ingå i urvalet sätts proportionell mot ett storleksmått, som speglar betydelsen av olika grödor. Detta storleksmått har sedan transformerats så att inga extrema inklusionssannolikheter ska förekomma. Man får då stabilare skattningar. Se avsnitt 4.1 om Skattningar: antaganden och beräkningsformler.

Antalet observationer (efter bortfall) var 2 386 företag.

2.3 Mätinstrument

Undersökningens resultat grundar sig på jordbrukarnas uppgifter så som de svarat i enkäten och i viss mån från de telefonintervjuer som gjordes under slutskedet av undersökningen. De företag som telefonintervjuades var 200 st. Protokollet finns som bilaga sist i SM:et. Det mätfel som uppkommer och som exempelvis beror på glömska, missförstånd m.m. är mycket svårbedömt, men kan troligen i enskilda fall vara stort. Dessutom kan osäkerheten i uppgifter om speciellt stallgödselgivornas storlek vara betydande.

Hänsyn till osäkerhet i mätningen tas genom att redovisningen begränsats till resultat som grundas på minst 30 observationer. Dessutom har skattningar med ett medelfel > 35 % undertryckts i 2006 års undersökning.

2.4 Insamlingsförfarande

Undersökningen och datainsamlingen genomfördes hösten 2006. En postenkät skickades ut till urvalet av lantbrukare, fördelade över hela landet. Två påminnelser skickades därefter ut och telefonuppföljning genomfördes för 200 företag.

Objektbortfallet i undersökningen uppgick (ovägt) till ca 20 procent. Anledningarna till bortfallet var i huvudsak vägran och tidsbrist. I bortfallet ingår ett litet antal ofullständiga protokoll samt företag med ändrade ägarförhållanden, som ej kunnat utnyttjas i undersökningen. Utöver bortfallet av hela företag tillkommer ett partiellt bortfall av enstaka uppgifter i varierande omfattning.

Lantbruksföretag väljs i ett första urvalssteg. I ett andra urvalssteg väljs *ett* fält för varje undersökningsgröda som odlas på gården. På grund av praktiska och ekonomiska restriktioner har uppgifter för endast det största fältet av respektive gröda inhämtats.

2.5 Databeredning

Efter insändning till SCB skannades blanketten. Bearbetning av det skannade och kontrollerade materialet utfördes maskinellt i ett PC-baserat client-/serversystem. Bearbetningsfelen torde vara små.

3 Slutligt observationsregister

3.1 Produktionsversion

Register	Odlingsåtgärder
Rubrik	Odlingsåtgärder
Syfte/Beskrivning	Statistik över olika uppgifter om jordbruket för att kunna följa förändringar som kan ha betydelse för miljön. Utvärdering av miljömål inom växtnärlingsområdet och uppföljning av olika miljökampanjer.

Övrigt

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktperson	Sundström, Henrik

Registervariant

Registervariant	Odlingsåtgärder
Rubrik	Odlingsåtgärder
Innehållstyp	Årsskiftesvariant
Insamlingstyp	Egen insamling
Syfte/beskrivning	Statistik över olika uppgifter om jordbruket för att kunna följa förändringar som kan ha betydelse för miljön. Utvärdering av miljömål inom växtnärlingsområdet och uppföljning av olika miljökampanjer.
Sekretess	Sekretess i 20 år enligt 9 kap, 4 § sekretesslagen (1980:100)
Aidentifierad	Nej
Urval	Nej
Personuppgift	Nej
Slutligt observationsregister	Ja

Registerversion

Namn 2006
Syfte/Beskrivning Statistik över olika uppgifter om jordbruket för att kunna följa förändringar som kan ha betydelse för miljön. Utvärdering av miljömål inom växtnäingsområdet och uppföljning av olika miljökampanjer.

Mätinformation

Objekttyp - Företagsenhet

Namn Företagsenhet
Definition En företagsenhet (FE) är en organisatorisk enhet som producerar varor eller tjänster. Enheten har själv beslutanderätt, särskilt för hur den fördelar sina produktionsresurser. En företagsenhet bedriver en eller flera verksamheter vid en eller flera platser. Dessutom har företagsenhet en fullständig bokföring, om inte ska det vara möjligt och meningsfullt, både från ekonomisk och juridisk synpunkt, att sammanställa en fullständig bokföring om så krävs.
Standardnivå Standard fastställd av SCB

Population - Jordbruksföretag med minst 5,0 ha konv odling varav minst 0,3 ha odling av undersökningsgrödorna

Namn Jordbruksföretag med minst 5,0 ha konv odling varav minst 0,3 ha odling av undersökningsgrödorna
Definition Jordbruksföretag med minst 5,0 ha konventionell odling på åkermark varav minst 0,3 ha odling av undersökningsgrödorna. Företag i skördeområdena nr 2019, 2319, 2419, 2519 och 2521 (belägna i fjällkedjan) ingår inte i målpopulationen.
Standardnivå Nej
Popultaionstyp Register- och undersökningspopulation
Kommentar
Datum 2007-08-10 11:56:21

Variabler

Anskaffa stallgödsel

Namn Anskaffa stallgödsel
Definition Svar på frågan: Har/kommer ni under 2006 anskaffat/anskaffa stallgödsel? Stallgödsel från egna djur ska inte tas med.
Beskrivning
Standard Produktstandard

Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej

Operationell definition

Värdeomängd

Klassifikation/värdeomängd	Odlingsåtgärder
Version	Ja/nej svar
Nivå	Ja/nej svar
Representation	Okänd

Baljevaxter i utsädet

Namn	Baljevaxter i utsädet
Definition	Svar på frågan: Fanns det baljevaxter i utsädet på största slåtterfältet? Baljevaxter kan t.ex. vara klöver (röd-, vit- och alsikeklöver) och lusern, däremot inte timotej och ängsvingel.

Beskrivning

Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell defini-	

tion

Värde­mängd

Klassifikation/värde­mängd	Odlingsåtgärder
Version	Ja/nej svar
Nivå	Ja/nej svar
Representation	Okänd

Epostadress kontaktperson Odlingsåtgärder

Namn	Epostadress kontaktperson Odlingsåtgärder
Definition	Kontaktpersonens E-postadress
Beskrivning	Kontaktpersonens E-postadress
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värde­mängd

Beskrivning Kontaktpersonens epostadress, svensk standard

Etablerades trädan på största trädesfältet

Namn	Etablerades trädan på största trädesfältet
Definition	Svar på frågan: Hur etablerades trädan på största trädesfältet?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder

Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värde

Klassifikation/värde	Odlingsåtgärder
Version	Etablerades trädan på största trädesfältet
Nivå	Etablerades trädan på största trädesfältet
Representation	Okänd

Gröda på största fältet med höstspannmål

Namn	Gröda på största fältet med höstspannmål
Definition	Svar på frågan: Vilken gröda finns/fanns på största fältet med höstspannmål?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värde

Beskrivning Gröda ska anges i textfält

Havre på gården

Namn	Havre på gården
Definition	Svar på frågan: Finns/fanns det havre på gården i år?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värde mängd

Klassifikation/värde mängd	Odlingsåtgärder
Version	Ja/nej svar
Nivå	Ja/nej svar
Representation	Okänd

Hur bearbetades fältet (havre)

Namn	Hur bearbetades fältet (havre)
Definition	Svar på frågan: Hur bearbetades fältet (havre) efter 2005 års gröda?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	

Summerbar Nej
 Arkiveras Nej
 Dimension Nej

Operationell definition

Värde

Klassifikation/värde Odlingsåtgärder
 Version Hur bearbetades fältet
 Nivå Hur bearbetades fältet
 Representation Okänd

Hur bearbetades fältet (höstspannmål)

Namn Hur bearbetades fältet (höstspannmål)
 Definition Svar på frågan: Hur bearbetades fältet (höstspannmål) efter 2005 års gröda?
 Beskrivning
 Standard Produktstandard
 Utgivare av standard Odlingsåtgärder
 Ägare Odlingsåtgärder
 Kopplingsvariabel Nej

Kommentar

Referenstid

Summerbar Nej
 Arkiveras Nej
 Dimension Nej

Operationell definition

Värde

Klassifikation/värde Odlingsåtgärder
 Version Hur bearbetades fältet
 Nivå Hur bearbetades fältet
 Representation Okänd

Hur bearbetades fältet (vårkorn)

Namn	Hur bearbetades fältet (vårkorn)
Definition	Svar på frågan: Hur bearbetades fältet (vårkorn) efter 2005 års görda?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värdeomängd

Klassifikation/värdeomängd	Odlingsåtgärder
Version	Hur bearbetades fältet
Nivå	Hur bearbetades fältet
Representation	Okänd

Hur gammal är slåtterrallen

Namn	Hur gammal är slåtterrallen
Definition	Svar på frågan: Hur gammal är slåtterrallen på största vallfältet? Det första året en nyanlagd vall skördas räknas som en första års vall. Vanligen har insådden av vall skett året innan. Andra året vallen har skördats räknas som en andra års vall osv.
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej

Kommentar
 Referenstid
 Summerbar Nej
 Arkiveras Nej
 Dimension Nej

Operationell definition

Värdeomängd

Klassifikation/värdeomängd Odlingsåtgärder
 Version Hur gammal är slåtterrallen
 Nivå Hur gammal är slåtterrallen
 Representation Okänd

Hur mycket stallgödsel

Namn Hur mycket stallgödsel
 Definition Svar på frågan: Ungefär hur mycket stallgödsel har anskaffats?
 Beskrivning
 Standard Produktstandard
 Utgivare av standard Odlingsåtgärder
 Ägare Odlingsåtgärder
 Kopplingsvariabel Nej

Kommentar
 Referenstid
 Summerbar Nej
 Arkiveras Nej
 Dimension Nej

Operationell definition

Värdeomängd

Beskrivning Svartalternativ (a) ton (max 999 ton) (b) kubikmeter (max 999 kbm) (c) vet inte

Hur många gånger slås växtligheten

Namn	Hur många gånger slås växtligheten
Definition	Svar på frågan: Hur många gånger slås växtligheten av på största trädesfältet under 2006?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värdemängd

Klassifikation/värdemängd	Odlingsåtgärder
Version	Hur många gånger slås växtligheten
Nivå	Hur många gånger slås växtligheten
Representation	Okänd

Höstspannmål på gården

Namn	Höstspannmål på gården
Definition	Svar på frågan: Finns/fanns det höstspannmål på gården som skördas/skördades år 2006? Dvs. höstvetete, höstråg, höstkorn eller rågvete sådd hösten 2005
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	

Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värdeomängd

Klassifikation/värdeomängd	Odlingsåtgärder
Version	Ja/nej svar
Nivå	Ja/nej svar
Representation	Okänd

Kontaktperson Odlingsåtgärder

Namn	Kontaktperson Odlingsåtgärder
Definition	Namn på kontaktperson
Beskrivning	Namn på kontaktperson
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värdeomängd

Beskrivning	Namn på kontaktperson
-------------	-----------------------

När bearbetades fältet (havre) första gången

Namn	När bearbetades fältet (havre) första gången
Definition	Svar på frågan: När bearbetades fältet (havre) första gången efter 2005 års gröda?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värdeomängd

Klassifikation/värdeomängd	Odlingsåtgärder
Version	När bearbetades fältet första gången
Nivå	När bearbetades fältet första gången
Representation	Okänd

När bearbetades fältet (höstspannmål) första gången

Namn	När bearbetades fältet (höstspannmål) första gången
Definition	Svar på frågan: När bearbetades fältet (höstspannmål) första gången efter 2005 års gröda?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	

Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej

Operationell definition

Värde mängd

Klassifikation/värde mängd	Odlingsåtgärder
Version	När bearbetades fältet första gången
Nivå	När bearbetades fältet första gången
Representation	Okänd

När bearbetades fältet (vårkorn) första gången?

Namn	När bearbetades fältet (vårkorn) första gången?
Definition	Svar på frågan: När bearbetades fältet (vårkorn) första gången efter 2005 års gröda?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej

Kommentar

Referenstid

Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej

Operationell definition

Värde mängd

Klassifikation/värde mängd	Odlingsåtgärder
Version	När bearbetades fältet första gången
Nivå	När bearbetades fältet första gången
Representation	Okänd

Slåttervall på gården

Namn	Slåttervall på gården
Definition	Svar på frågan: Finns/fanns det slåttervall på gården 2006? Endast arealen slåttervall, inte arealen slätter- och betesvall tillsammans.
Beskrivning	Alla variabler som kopplas till denna kommer att flyttas till en annan variabel. Detta görs i samråd med innehållsansvariga.
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värdeomängd

Klassifikation/värdeomängd	Odlingsåtgärder
Version	Slåttervall på gården
Nivå	Slåttervall på gården
Representation	Okänd

Största fältet med ekologiskt odlad slåttervall

Namn	Största fältet med ekologiskt odlad slåttervall
Definition	Svar på frågan: Är/var största fältet med slåttervall ekologiskt odlad? Med ekologisk odling menas att fältet får EU-stöd för ekologisk odling.
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder

Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej

Operationell definition

Värde mängd

Klassifikation/värde mängd	Odlingsåtgärder
Version	Ja/nej svar
Nivå	Ja/nej svar
Representation	Okänd

Största havrefält

Namn	Största havrefält
Definition	Svar på frågan: Vad fanns på 2006 års största havrefält år 2005?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej

Operationell definition

Värde mängd

Klassifikation/värde mängd	Odlingsåtgärder
----------------------------	-----------------

Version	Största vårkornfält
Nivå	Största vårkornfält
Representation	Okänd

Största höstspannmålsfält

Namn	Största höstspannmålsfält
Definition	Svar på frågan: Vad fanns på 2006 års största höstspannmålsfält år 2005?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värdemängd

Klassifikation/värdemängd	Odlingsåtgärder
Version	Största vårkornfält
Nivå	Största vårkornfält
Representation	Okänd

Största vårkornfält

Namn	Största vårkornfält
Definition	Svar på frågan: Vad fanns på 2006 års största vårkornfält år 2005?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder

Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värde mängd

Klassifikation/värde mängd	Odlingsåtgärder
Version	Största vårkornfält
Nivå	Största vårkornfält
Representation	Okänd

Telefon Odlingsåtgärder

Namn	Telefon Odlingsåtgärder
Definition	Kontaktpersonens telefonnummer
Beskrivning	Kontaktpersonens telefonnummer
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värde mängd

Beskrivning	Kontaktpersonens telefonnummer, svensk standard
-------------	---

Träda

Namn Träda
 Definition Med träda menas grödkod 60 i 2006 års SAM-blankett (i blanketten SAM 2006 ansöker lantbrukarna om jordbruksstöd.). Frivillig träda eller den del av uttagen areal (enligt reglerna för EU-stöd), som benämns träda. Frågorna avser inte energi- och industrigrödor på uttagen areal.

Beskrivning

Standard Produktstandard

Utgivare av standard Odlingsåtgärder

Ägare Odlingsåtgärder

Kopplingsvariabel Nej

Kommentar

Referenstid

Summerbar Nej

Arkiveras Nej

Dimension Nej

Operationell definition

Värdemängd

Klassifikation/värdemängd Odlingsåtgärder

Version Ja/nej svar

Nivå Ja/nej svar

Representation Okänd

Träda på största fältet

Namn Träda på största fältet

Definition Svar på frågan: Är trädan på största fältet ett-, två- eller flerårig?

Beskrivning

Standard Produktstandard

Utgivare av standard Odlingsåtgärder

Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värde

Klassifikation/värde	Odlingsåtgärder
Version	Trädan på största fältet
Nivå	Trädan på största fältet
Representation	Okänd

Typ av stallgödsel

Namn	Typ av stallgödsel
Definition	Svar på frågan: Vilken typ av stallgödsel har anskaffats?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värde

Klassifikation/värde	Odlingsåtgärder
----------------------	-----------------

Version	Typ av gödsel
Nivå	Typ av gödsel
Representation	Okänd

Typer av baljväxter

Namn	Typer av baljväxter
Definition	Svar på frågan: Vilken/vilka typer av baljväxter fanns i utsädet?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder
Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej

Operationell definition

Värde mängd

Klassifikation/värde mängd	Odlingsåtgärder
Version	Typer av baljväxter
Nivå	Typer av baljväxter
Representation	Okänd

Vårkorn på gården

Namn	Vårkorn på gården
Definition	Svar på frågan: Finns/fanns det vårkorn på gården i år?
Beskrivning	
Standard	Produktstandard
Utgivare av standard	Odlingsåtgärder
Ägare	Odlingsåtgärder

Kopplingsvariabel	Nej
Kommentar	
Referenstid	
Summerbar	Nej
Arkiveras	Nej
Dimension	Nej
Operationell definition	

Värde mängd

Klassifikation/värde mängd	Odlingsåtgärder
Version	Ja/nej svar
Nivå	Ja/nej svar
Representation	Okänd

Värдемängder

Etablerades trädan på största trädesfältet

Klassifikation Odlingsåtgärder
Version Etablerades trädan på största trädesfältet
Nivå Etablerades trädan på största trädesfältet

Värden

Kod	Text
1	Gammal vall som fått ligga
2	Stubb som fått ligga obearbetad
3	Besådd med gräs (ej gammal vall)
4	Besådd med gräs och baljväxter (ej gammal vall)
5	Annat, ange vad

Hur bearbetades fältet

Klassifikation Odlingsåtgärder
Version Hur bearbetades fältet
Nivå Hur bearbetades fältet

Värden

Kod	Text
1	Endast plöjning
2	Endast stubbearbetning
3	Både plöjning och stubbearbetning
4	Annat, ange vad
5	Ingen bearbetning

Hur gammal är slåttervallen

Klassifikation Odlingsåtgärder
Version Hur gammal är slåttervallen
Nivå Hur gammal är slåttervallen

Värden

Kod Text
1 Ett år
2 Två år
3 Tre år
4 Fyra år eller äldre

Hur många gånger slås växtligheten

Klassifikation Odlingsåtgärder
Version Hur många gånger slås växtligheten
Nivå Hur många gånger slås växtligheten

Värden

Kod Text
1 En gång, ange månad (07=juli, 08=augusti etc)
2 Två gånger, ange första månad (07=juli, 08=augusti etc)
3 Fler än två gånger. Ange första månad (07=juli, 08=augusti etc)
4 Slås ej 2006

Ja/nej svar

Klassifikation Odlingsåtgärder
Version Ja/nej svar
Nivå Ja/nej svar

Värden

Kod Text

- 1 ja
- 2 nej

När bearbetades fältet första gången

Klassifikation Odlingsåtgärder
Version När bearbetades fältet första gången
Nivå När bearbetades fältet första gången

Värden

Kod	Text
1	Januari
2	Februari
3	Mars
4	April
5	Maj
6	Juni
7	Juli
8	Augusti
9	September
10	Oktober
11	November
12	December

Slåttervall på gården

Klassifikation Odlingsåtgärder
Version Slåttervall på gården
Nivå Slåttervall på gården

Värden

Kod	Text
1	Ja. Ange antal hektar

2 nej

Största vårkornfält

Klassifikation Odlingsåtgärder
Version Största vårkornfält
Nivå Största vårkornfält

Värden

Kod Text
1 Slåttervall
2 Träda
3 Annan gröda, ange vilken

Trädan på största fältet

Klassifikation Odlingsåtgärder
Version Trädan på största fältet
Nivå Trädan på största fältet

Värden

Kod Text
1 1-årig
2 2-årig
3 3-årig eller äldre

Typ av gödsel

Klassifikation Odlingsåtgärder
Version Typ av gödsel
Nivå Typ av gödsel

Värden

Kod Text
1 Nötgödsel

- 2 Svingödsel
- 3 Hästgödsel
- 4 Annan gödsel, ange vad

Typer av baljväxter

Klassifikation Odlingsåtgärder
Version Typer av baljväxter
Nivå Typer av baljväxter

Värden

Kod	Text
1	Endast rödklöver
2	Endast vitklöver
3	Blandat röd- och vitklöver
4	Annat, ange vad
5	Vet inte

3.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Systemet med postenkät, avprickning, verifiering, granskning och skanning har upplevts som tidskrävande och ineffektivt. Datainsamling med *Elis* skulle vara bättre. Då skulle lantbrukare kunna välja mellan att lämna uppgifter antingen elektroniskt eller via traditionell postenkät.

Det har varit svårt att få in uppgifter om mängd anskaffad stallgödsel. Resultaten kunde inte publiceras p.g.a. osäkerheten.

4 Statistisk bearbetning och redovisning

4.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Odlingsåtgärder 2006 avser de flesta jordbruksgrödor. Till undersökningsgrödorna hör vårkorn, havre, höstspannmål, vall och träda. Odlingsåtgärder utförs som *en* undersökning med *ett* urval. Urvalsdesignen beaktar de olika grödorna genom en kompromissansats.

Undersökningen speglar samma population som växtskyddsmedelsundersökningen (VU), med undantag för att de ekologiska odlarna finns med i Odlingsåtgärder men inte i VU.

Stratifiering

Rampopulationen delas in i åtta strata, vilka utgörs av produktionsområden (PO). Statistiken redovisas för produktionsområden och som en total för hela riket.

Urvalsstorleken har utifrån budgetrestriktioner satts till 3 000 företag.

Allokering (fördelning av urval på olika strata) görs för att uppnå en kombination av hög precision på riksnivå och på produktionsområdesnivå. Fördelningen har gjorts proportionellt mot det storleksmått som sedan används för att fastställa urvalsdesign inom stratum; se nedan. Därtill har ett minsta antal på 300 företag per stratum tillämpats.

Urvalsdesign

Inom respektive stratum dras ett s.k. *ParMix*-urval, som är en ”blandning” av *Pareto pps*-urval och OSU. Urvalsdesignen kan ses som en variant av ett *Pareto pps*-urval, där inklusionssannolikheterna (och därmed designvikterna) är transformerade så att extrema designvikter undviks. Skattningarna blir därmed mer stabila.

De preliminära önskade inklusionssannolikheterna ($\lambda_{k,prel}$) beräknas som

$$\lambda_{k,prel} = n_h \frac{S_{hk}}{\sum_{j=1}^{N_h} S_{hj}}$$

där s_{hk} är storleksmättet för företag k och $\sum_{j=1}^{N_h} s_{hj}$ är summan av storleksmått för samtliga företag i stratum h . Storleksmättet beräknas som $[1,5 * \text{areal träda} + \text{areal höstspannmål} + \text{areal vårkorn} + \text{areal havre}]$. Mättet speglar betydelsen och förekomsten av olika grödor i svenskt lantbruk. De preliminära önskade inklusionssannolikheterna transformeras sedan till

$\lambda_k = w_h + \left(1 - \frac{w_h}{f_h}\right) \lambda_{k,prel}$ där $w_h = 0,2 f_h = 0,2 \frac{n_h}{N_h}$ är en s.k. viddparameter som anger "blandningsgraden" mellan *Pareto* π ps-urval och OSU. Uttrycket kan skrivas om som

$$\lambda_k = 0,2 \frac{n_h}{N_h} + 0,8 \lambda_{k,prel} .$$

λ_k -värdena används sedan i ett *Pareto* π ps-urval. Värdet större än 1 åsätts värdet 1 (totalundersökning), varpå övriga λ_k -värden beräknas på nytt. Denna iteration görs i ett särskilt SAS-program. Urvalet dras sedan enligt vedertagen metod med nämnda SAS-program.

Skattningar

Parametrarna i undersökningen skattas på följande sätt, inom redovisningsgrupper som är produktionsområden (strata h)

$$\hat{t}_{\pi h} = \sum_{k=1}^{m_h} \frac{n_h}{m_h} \frac{y_k}{\lambda_k} = \sum_{k=1}^{m_h} \frac{n_h}{m_h} \frac{y_k}{0,2 \frac{n_h}{N_h} + 0,8 n_h \frac{S_{hk}}{\sum_{j=1}^{N_h} S_{hj}}} ,$$

där m_h = antal svarande i stratum h .

Företagen i bortfallsgruppen antages alltså ha samma fördelning på sina svar som de svarande företagen.

Variansen skattas (approximativt) enligt teorin¹ för *Pareto* π ps-sampling på följande sätt

$$\hat{V}(\hat{t}_{\pi h}) = \frac{m_h}{m_h - 1} \sum_{k=1}^{m_h} \left(\frac{y_{hk}}{\lambda'_k} - \frac{\sum_{l=1}^{m_h} y_{hl} (1 - \lambda'_l) / \lambda'_l}{\sum_{l=1}^{m_h} (1 - \lambda'_l)} \right)^2 (1 - \lambda'_k) ,$$

där $\lambda'_k = \lambda_k \frac{m_h}{n_h}$.

Punkt- och variansskattningar görs med ett CLAN-program.

I skattningsförfarandet ligger ett antagande om att bortfallet har samma förväntade medelvärde som det inkomna materialet inom respektive stratum.

Av praktiska och ekonomiska skäl väljs det största fältet ut för resp. gröda på företaget. Den ev. snedvridande effekten av detta icke-sannolikhetsurval är inte klarlagd.

Osäkerheten i skattningarna anges med de relativa medelfelen, uttryckta i procent.

¹ Variansformeln är hämtad från SCB R&D Report (grön rapportserie) 2000:6 "A user's guide to Pareto π ps sampling", (Bengt Rosén), formel (3.4) sidan 3.

4.2 Redovisningsförfaranden

Resultaten redovisas i serien *Statistiska meddelanden (MI 30 SM)*. Fr.o.m. 2001 års undersökning läggs SM-rapporten ut på SCB:s hemsida på Internet, www.scb.se. På SCB:s hemsida finns även tillgång till en kort presentation av undersökningen, samt även ett par tabeller och diagram.

Primärdata för enskilda företag finns sparade för alla undersökningsår från och med 1988. Specialbearbetningar utförs på uppdragsbasis. Forskare, utredare m.fl. kan få tillgång till avidentifierat material efter särskild prövning.